

FLANEERROUTE

Slim naar Antwerpen

Zondag 17/09

Antwerpen Autovrij

Antwerpen Autovrij

Van **10 tot 18 uur** wordt het gebied tussen de **Oude Leeuwenrui, Leien, Jan Van Gentstraat-Vlaamse-kaai-Scheldestraat en Scheldekaaien** afgesloten voor het autoverkeer. Ook de Kaaien zelf zijn grotendeels autovrij. Op advies van de veiligheidsdiensten wordt dit jaar de **autovrij zone verkleind**. Zo kan de stad Antwerpen de **veiligheid en bereikbaarheid** van de buurtbewoners garanderen tijdens Antwerpen Autovrij in combinatie met de wegenwerken.

OPGELET! Deze zone is wel toegankelijk voor het openbaar vervoer en taxi's.

Centraal infopunt

Een prangende vraag? Je bent steeds welkom op onze infopunten, op de uiteindes van de Meir. Je kunt bij hen terecht voor grondplannetjes en routes voor onze 4 routes. En je dropt er je stempelkaart, waarmee je kans maakt op een mooie prijs! (Zie ook: Buurtavonturen)

Routes

Zo zag je Antwerpen nog nooit.

4 routes, goed voor wel 1001 blikvangers in 't stad. Geef je ogen de kost, laat je voeten het werk doen. Of de tram.

Hoe ontstond de haven? Wat is er vandaag van het Falconplein? Slenter van het oude centrum naar het historische noorden, slinger tussen verleden en toekomst met de **Flaneerroute**.

De **Op-en-af route** is genieten van de stad vanuit de tram. Met af en toe een tussenstop om de beentjes te strekken. Maak je keuze uit tram 4 of tram 7 en laat je rondrijden terwijl de stad aan je voorbij glijdt. Start en eindpunt: de Groenplaats.

Fiets, rollerblades of step mee? Op Antwerpen Autovrij mag je zelfs spookfietsen! Onze **Wieltjestoer** telt 10 kilometer en 14 prachtige blikvangers.

Quiz je door de stad met onze **Zoektocht voor kids en fans**! De route start op de Meirbrug. Wie waagt zich aan deze wandeling vol vragen én weetjes?

Flaneerroute

Deze wandeling slingert van het oude centrum naar het noorden van de binnenstad. Flaneer van de kathedraaltoren in het middeleeuwse centrum naar het Museum aan de Stroom (MAS) op de Hanzestedenplaats. Wandel vanuit de prille ruienstad recht het bloeiende Eilandje in, **van het verleden naar de toekomst**.

Start op de Handschoenmarkt.

Als je goed kijkt, zie je aan de **GEVEL VAN DE ONZE-LIEVE-VROUWEKATHEDRAAL** een beeldhouwde gedenkplaat met een schedel en een wapenschild. Of toch een replica ervan, want het waardevolle origineel kan je bewonderen in de collectie van het MAS. Het is een eerbetoon aan de Antwerpse kunstenaar Quinten Metsys (1466-1530), gemaakt door Cornelius Van der Geest (1555-1638), een rijke koopman en verzamelaar.

Loop de Tempelstraat in en steek de Oude Koornmarkt over naar de Pelgrimstraat.

Kijk uit waar je loopt, maar kijk toch ook maar even naar boven. Op de hoek van de Oude Koornmarkt en Pelgrimstraat schittert immers een wondermooie polychrome 'madonna met kind'. Die wil je niet missen. En, nu we toch bezig zijn, kijk ook maar even achterom voor een fenomenaal zicht op de toren van de kathedraal.

Loop rechts de Reyndersstraat in, steek de Hoogstraat over, ga verder over de Vlasmarkt en sla rechts de Grote Pieter Potstraat in.

Op de hoek met de **KLEINE PIETER POTSTRAAT** zie je een oude kapel die Pieter Pot, een kapitaal-krachtige Nederlander uit Dordrecht, liet bouwen. Pieter Pot was een vrijgevig man: elke woensdag liet hij (in het aalmoezenhuis naast de kapel) brood uitdelen aan de armen en gevangenen. Dat aalmoezenhuis, dat later een klooster werd, is er niet meer. Dat werd omgevormd tot de woonhuizen ernaast. Na jaren van leegstand is het nu de thuis van een designmeubelwinkel.

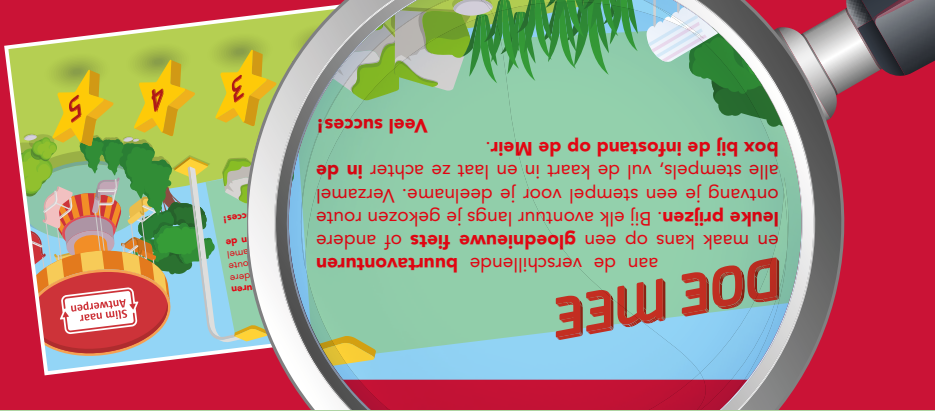
Neem de eerste straat links, de Haverstraat. Steek over aan de verkeerslichten en ga dan schuin over het Steenplein naar de Schelde.

1 HET PONTON

Hier sta je op de plek waar de stad ooit ontstond.

dit was 2016

DOE MEE
aan de verschillende buurtavonturen en maak kans op een gloednieuwe fiets of andere leuke prijzen. Bij elk avontuur langs je gekozen route ontvang je een stempel voor je deelname. Verzamel alle stempels, vul de kaart in en laat ze achter in de box bij de infostand op de Meir.
Veel succes!

Kan je je voorstellen dat hier vlakbij de vismarkt was? Of dat net voorbij het Steen de Sint-Walburgiskerk stond? In de 19^e eeuw werden honderden huizen afgebroken om de Schelde recht te trekken. Daardoor ontstond langs het water een lange strook van 100 meter breed en 3,5 km lang. Het vrijgekomen terrein werd omgevormd tot opslagplaatsen om alle, per boot aangevoerde, goederen te stapelen.

SCHIPPER MAG IK OVERVAREN?

Na 58 jaar vaart de overzetboot tussen linker- en rechteroever weer uit. De Sint-Annatunnel (of zogenoemde voetgangerstunnel) wordt in 2018 gerenoveerd. Daarom legt de Vlaamse overheid tijdelijk (tot 2019) een gratis veerdienst in. Vanaf het ponton aan het Steen kan iedereen overvaren naar de steiger op Linkeroever ter hoogte van het Frederik Van Eedenplein. De overzetboot 'SCHELDE' heeft een lengte van 40,20 m, een breedte van 10,70 m en een capaciteit van 200 passagiers.

Wie wat verder wil, kan sinds kort ook de waterbus naar Kruikeke of Hemiksem nemen. Zo wordt de Schelde opnieuw een vervoersweg van en naar de stad.

HET VEER VAART VANDAAG UIT:

vanaf 10.15 tot 21.45 uur met een onderbreking van 30 minuten tussen 13 en 13.30 uur. De laatste afvaart vertrekt op linkeroever om 21.25 uur en op rechteroever om 21.35 uur.

OVER 'T WATER

De Antwerpenaren van de rechteroever noemen de bewoners van Linkeroever ook al eens 'die van over 't water'. Een uitspraak die al even meegaat en mét een historische grond. De Schelde vormde lange tijd de grens tussen Frankrijk en het markgraafschap Antwerpen dat toen bij het Heilige Duitse Keizerrijk hoorde. Later bakende de rivier de grens af tussen Brabant (waar Antwerpen toe behoorde) en Vlaanderen. Voor de Sinjoor hield de wereld toen letterlijk op aan "zijn" Schelde-oever.

Vaar terug naar de rechteroever, wandel het plein over en steek via de verkeerslichten over naar De Suikerrui.

2 DE SUIKERRUI

Je wandelt nu bovenop één van de oorspronkelijke ruïen (of grachten) die door de stad vloeiden. De waterloop is nu onder de grond verdwenen, maar

ze is er nog altijd. En de Suikerrui is niet de enige. Kijk maar naar de straatnamen die verwijzen naar hun ondergronds bestaan: Sint-Jansvliet, Suikerrui, Lombardenvest ... Via deze watergeulen brachten de scheepjes ook hun koopwaar aan land. De ruïen groeiden binnen de stadsmuren uit tot kleine binnenhavens waar de eerste handelsbedrijvigheid ontstond en die Antwerpen als belangrijke havenstad op de wereldkaart zette. Tot 2005 vormde dit ruïenstelsel de stadsriolering van Antwerpen. Nu behoort een ruïentocht tot één van de Antwerpse toeristische topattracties.

Ga de eerste straat links in.

3 KAASSTRAAT

Op **NR. 4-6** vind je Cinema Cartoon's, al sinds 1978 een gevestigde waarde in het Antwerpse stadsléven. Antwerpen was tot de jaren 1980 een bruisende filmstad maar daarna bleef van deze reputatie niet veel over. Ook cinema Cartoon's werd in 2013 failliet verklaard. Maar dankzij de Lumièregroep is er nu opnieuw een ruim aanbod aan films te zien.

Ga aan het einde van de straat naar rechts.

4 ZILVERSMIDSTRAAT en woonerven van de Vleeshuiswijk.

Je bevindt je nu in het hart van een sociale woonwijk, het Schipperskwartier. Na Wereldoorlog II was het grootste deel van deze 15e- en 16^e-eeuwse wijk verwoest. Bij de heropbouw van de wijk bleef het oude stratenpatroon wel bewaard en de architecten reconstrueerden het 16^e-eeuwse beeld. Alle gebouwen hebben een puntdak en een zadeldak en de bakstenen muren brengen harmonie tussen de nieuwe wijk en het Vleeshuis. Vandaag is het een stille volksbuurt waar het aangenaam wonen is.

Ga onder de publieke doorgang en na de Bullinckplaats naar rechts de Kuiperstraat in. Op de hoek van de Vleeshouwerstraat:

5 HET VLEESHUIS

Vandaag is de omgeving van het Vleeshuis een rustige, idyllische plek. Maar in de late middeleeuwen was dat wel even anders. Toen hoorde je hier dagelijks een hels lawaai, er hing een enorme stank en bloed en mest gutsten door de stegen. In de aanpalende straten werd namelijk het vee geslacht en verwerkt. Zoals de naam laat vermoeden was dit

gebouw het gildehuis van de slagers.

Nu is het Vleeshuis een museum. Je ontdekt er de muzikale geschiedenis van de stad aan de hand van klanken en instrumenten. De collectie bestaat uit instrumenten, prenten, teksten en maquettes...

Ga verder via de Oude Beurs. De eerste straat links is de:

6 LANGE DOORNIKSTRAAT

NR. 21: Hier loop je langs een moderne beenhouwerij die er uitziet als dertien in een dozijn. Ware het niet voor de familienaam die boven de vitrine prijkt. Dit is de nieuwe stek van de slagersdynastie Buysse, een van de weinige nog zelfstandige slagerijen in de oude binnenstad. Moeder en vader Buysse runden sinds 1957 hun ambachtelijke zaak in een 16^e-eeuws huis aan de Grote Markt. Na hun dood moesten de zonen Stefaan, Johan en Yvan het pand verlaten wegens de steeds strenger wordende hygiënewet.

Neem nu de eerste straat links naar de:

7 KLEINE KORAALBERG

Het hoogste punt van Antwerpen. Antwerpen telde verschillende stuifzandheuveld. De hoogste heuvels waren de Stuivenberg, het Kiel, Deurne en Merksem.

In de 9^e eeuw was Antwerpen een kleine nederzetting aan de Schelde. We weten dat de nederzetting in 836 werd verwoest door de Vikingen. Wie weet kunnen we de schedel wel aan deze gebeurtenis koppelen en behoort hij toe aan ... een Viking!

Ga verder langs de Kleine Koraalberg.

Op **NR. 3** staat nog een mooi oud pakhuys.

Loop naar rechts de Zirkstraat in en ga dan de eerste straat links in:

8 STOELSTRAAT

Dit nauwe bochtige straatje schreeuwt 'middeleeuwen!'. Kijk maar eens goed naar die ene gerestaurerde houten gevel in de huizenrij. Er was een tijd dat de Stoelstraat voor het merendeel uit houten huizen bestond. Heel mooi, maar als er ergens brand ontstond, ging de hele wijk in vlammen op.

Ga nu rechtsaf naar de:

9 ZWARTZUSTERSTRAAT

In een ver verleden werd in deze straat diamant verhandeld. Ook zilversmeden en juweliers hadden hier hun stek. Het was een echte winkelstraat. Op nr. 25 woonden de zusters van de heilige Augustinus. Een rijke zakenman liet zijn hebben en houden over aan deze Duitse kloosterzusters in zwart habijt. Nog tot 2003 werd het klooster door zusters bewoond. Toen werden ze te oud om het grote

gebouw nog goed te kunnen onderhouden en verhuisden ze naar een verzorgingstehuis in Berchem.

Ga nu naar links, de Lange Koepoortstraat in en steek aan de verkeerslichten de Koepoortbrug over naar:

10 KLAPDORP

Klapdorp is altijd een bruisende winkelstraat geweest. Voor binnenschippers en buurtbewoners. Zeelui en schippers vonden hier alles wat ze nodig hadden, dus moesten ze niet verder de stad in. Toen het Schipperskwartier op zijn retour was, werd de buurt langzamerhand ingepalmd door Joodse Georgiers. De handelaars namen het niet zo nauw met de wetten op de handelspraktijken en al gauw kreeg de buurt een reputatie van goedkope shopping die niet altijd koosjer was. De overheid trad in 2002 streng op en van de talloze winkels bleef er geen enkele over. Stilaan herleeft de buurt en de straat.

Ga verder langs de Kaasbrug en naar links naar het:

11 FALCONPLEIN

Nonnen, matrozen, prostituees, soldaten, joodse Georgiers... Het Falconplein heeft in de loop der eeuwen een bijzonder kleurrijke bevolking gekend. Vandaar misschien dat dit plein altijd zo'n beetje de 'familiekeuken' van 't stad' geweest is: hier werden zaakjes gesloten waar niemand anders zaken mee had, hier werd al eens te veel gedronken en hier werden ruzies uitgevochten en weer bijgelegd. Intussen werd het plein heraangelegd en waait er een frisse wind. Zo is er bijvoorbeeld elke zondag een biomarkt.

En kijk zeker eens omhoog naar de bomen. De schuine inplanting verwijst naar de zeebries, die hier van over de Schelde het Schipperskwartier komt binnengewaaid. Oh ja, en op dit plein werd architect Henry Van de Velde geboren.

Loop nu verder via de Falconrui.

12 ZOEK JE HET ZEEMANSHUIS?

In de zomer van 2012 stond het hier nog in volle glorie. Ondertussen wordt er op deze plaats een gloednieuw kantoren- en wooncomplex gebouwd. Het Internationaal Zeemanshuis opende in 1954 zijn deuren voor zeelui tussen twee reizen. Het modernistische hotel, dat ook de thuis was voor een erg actief theatertje, kreeg geleidelijk aan ook meer cliënteel van het vasteland. In 2007 besloot de stad Antwerpen het gebouw te slopen.

NR. 47: GODSHUIS VAN DER BIEST

In het vroegere Godshuis 'Jan Van der Biest' bood de gelijknamige eigenaar een onderkomen aan bejaarden en gehandicapte vrouwen. De huisjes bleven tot 1967 bewoond.

NR. 33: GODSHUIS CORNELIS LANTSCHOT

Hier woonde en werkte Jos Hendrickx, een graficus en glazenier. De kans dat je nog nooit van hem hoorde, is groot, maar in het buitenland kaapten weinigen zo vaak onderscheidingen weg als hij.

13 HET HESSENHUIS

Op aanvraag van een groep kooplieden richtte de stadsmagistraat in 1563-64 dit 'Coophuys' op om wagens te lossen en laden. Het kreeg al snel de naam 'Hessenhuis' naar de zogenoemde Hessenwagens en omwille van het drukke handelsverkeer met Hessen in Duitsland.

Ga naar de hoek van het Hessenplein en de Stijf-selrui:

Bovenop het dak van pakhuys 'Engels' combineren eigenaars Jan en Kristina het bruisende stadsleven moeiteloos met de zalige rust van het platteland. Zij lieten een boerderij aanleggen op het dak. Schapen en eendjes inclusief. Zeggen dat Jan en Kristina uniek wonen, is een understatement. Achter de gevel van een industrieel pakhuys kom je boven in een unieke Engelse cottage terecht. De hele tuin werd aangelegd in een rubberen kuip die werd geplaatst op een waterbestendige dakbedekking. Tussen het dak en de tuin liggen twee lagen isolatiemateriaal, een wortelvlies dat belet dat de wortels zich door het dak heen werken en een drainagestelsel om overvloedig water af te voeren. Gelukkig kan het gebouw dit gewicht aan. Het dateert uit 1930 en is een van de allereerste betonconstructies.

Ga via het Hessenplein en steek de Oude Leeuwenrui over naar de Zeevaartstraat.

14 OVERAL PAKHUIZEN

Kijk ondertussen links en rechts: 'Magasin et Entreprises réunies', 'Gerard Koninckx & Frères'... Vroeger dienden pakhuizen enkel voor het opslaan van goederen of industriële en ambachtelijke activiteiten. Nu worden ze gebruikt als kantoor, museum, restaurant, atelier of loft. Het loftconcept is ontstaan in New York waar vooral in de jaren 1960 aan heel wat magazijnen een andere functie werd gegeven. In de jaren 1970 waaide dit concept over naar Europa. In Antwerpen waren de pioniers in het hergebruiken van pakhuizen de 'Entrepot du Congo' aan de Sint Jansvliet en 'The Lofthouse' aan de Oude Leeuwenrui.

Ga verder naar de Godefriduskaai.

NR. 36: GODFRIEDPAKHUIS (verwijst naar Godfried van Bouillon).

Modeontwerper Dries Van Noten was een van de eersten die het potentieel van deze buurt opmerkte en zich hier een plek zocht. Dit strakke gebouw werd opgetrokken rond een binnenkoer. Door de renovatie komen de arduinen gevel (petit granit), de eenvoudige rechthoekige laadvijlen en de balkons met hun gietijzeren leuningen nog meer

tot hun recht.

NR. 30: FELIXARCHIEF

In 1863 oriënteerde architect Felix Pauwels de voorgevel Sint Felix, samen met de andere pakhuizen hier, naar het Willemdok, dat toen het centrum van de haven was. Met zijn 23.000 m² verdeeld over 5 verdiepingen, een zolder en een kelder was dit gebouw lang het grootste pakhuys in de haven. Het stond precies op de juiste plaats: tussen het drukke Willemdok en het goederenstation op de Ankerui. Nadien stond het Felix Pakhuys jarenlang te verkommen. Na een grondige restauratie door architectenduo P. Robbrecht en H. Daem werd hier het Stadsarchief geïnstalleerd. Wandel even door de monumentale overdekte centrale binnenstraat die het gebouw volledig in twee delen splitst.

NR. 26-28: MAGAZIJNEN MICHIELS-LOOS

Dit pakhuys van architect Van Opstal (1863) met zijn gietijzeren kolommen kon een lading dragen van 550kg per m². Nu vind je er exclusieve lofts.

NR. 16-22: NIEUWBOUWPROJECT CORNELIS FLORIS

De naam verwijst naar architect Cornelis Floris die in de 16^e eeuw onder meer meewerkte aan het stadhuis van Antwerpen en het Hansahuis.

NR. 14: RUBENS NOORD

Boven aan de voorgevel zie je nog een galgkraan met hydraulische zuiger. Het gebouw werd gerenoveerd en ingevuld met kantoren en showrooms.

Steek nu de kaai over naar het MUSEUM AAN DE STROOM.

Beklim het MAS (Museum aan de Stroom) en kijk eens door het raam van op de 5de verdieping:

15 HANDEN EN DOODSKOPPEN

Van daar kijk je neer op het plein aan de voet van het MAS. De Antwerpse kunstenaar Luc Tuymans ontwierp het mozaïek die je nu tevoorschijn ziet komen. Het is een uitvergroting van zijn schilderij: 'Dead Skull' (doodshoofd) uit 2002. 'Dead Skull' geeft een hedendaagse wending aan de Antwerpse kunstgeschiedenis. Het 1600 m² grote mozaïek is geïnspireerd op het grafmonument van Quinten Metsys (1446-1529) dat je in het begin van deze tocht zag op de gevel van de kathedraal. 'Dead Skull' legt een link tussen de schilderkunst uit de Gouden Eeuw en een hedendaags Antwerps icoon. Het verbindt ook twee Antwerpse torens: het MAS en de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal.

Ga via de roltrappen verder naar het terras bovenop het dak om het prachtige panorama over de stad te bewonderen.

Terug naar 't stad kan te voet, met de Velo, maar ook met tram 7.

